

เสียงสะท้อนจากเพื่อนครูนักวิจัยปฏิบัติการ

มณีนภา ชุตินิตร

วิจัยปฏิบัติการหรือวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หรือการวิจัยที่ครูดำเนินการควบคู่กับการจัดการเรียนรู้ แต่จะเรียกชื่อใดก็ตาม ความหมายก็คือ การทำวิจัยของครูเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนานักเรียนในชั้นที่สอนหรือรับผิดชอบ จากการที่ผู้เขียนซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครู ที่จะช่วยให้ผู้รับการพัฒนามีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปสู่การปฏิบัติได้ เรื่องที่ผู้เขียนเลือกที่จะใช้ในการทดสอบรูปแบบการพัฒนาที่เป็นผลจากการศึกษาค้นคว้า คือเรื่องการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู รูปแบบที่ผู้เขียนได้ศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องมาโดยตลอด ใช้ชื่อว่า รูปแบบการพัฒนาด้วยวิธีเสริมพลัง ซึ่งพลังที่เสริมคือ พลังใจ พลังสมอง และพลังการปฏิบัติ ส่วนวิธีการจะพัฒนาให้เกิดพลังทั้ง 3 อย่าง ประกอบด้วย การอบรม การเป็นที่เลี้ยง การชี้แนะ และการนิเทศ

อนึ่ง จากการที่ผู้เขียนได้นำรูปแบบการพัฒนาดังกล่าวไปพัฒนาครูเรื่อง การจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการวิจัย จำนวน 2 รุ่น ข้อค้นพบที่ได้จากการวิเคราะห์รายงานการวิจัยตนเองของครู มีประเด็นสำคัญที่น่าสนใจสำหรับผู้ที่ยังลังเลว่าจะทำวิจัยดีหรือไม่ บทความนี้อาจจะช่วยให้ข้อมูลแก่ท่านได้นำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้บ้าง กล่าวคือ การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน นอกจากช่วยแก้ปัญหาและพัฒนา นักเรียนแล้ว สิ่งสำคัญยังส่งผลต่อครูผู้สอนในหลายประเด็น ได้แก่ ด้านพฤติกรรม ครูผู้สอนหลายคนได้ให้ข้อมูลว่า ภายหลังจากการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น หรือมากขึ้นหลายเรื่อง เช่น มีความอดทนที่จะต้องรอให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่มุ่งหวัง มีความรอบคอบ มีเหตุผล และรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน มีการคิดและการทำงานที่เป็นระบบ มีความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม มีความพยายามในการแก้ปัญหาและพัฒนา นักเรียน สามารถแก้ไขปัญหา นักเรียนได้อย่างเป็นระบบ มีความเสียสละ และที่สำคัญคือประสิทธิภาพของงานที่ทำดีขึ้น ด้านความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนคือ มีเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ ครูต้องแสวงหาความรู้อยู่เสมอ ครูต้องมีความอดทนและมีเมตตากับลูกศิษย์ การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนและการพัฒนานักเรียนไม่ใช่เรื่องยาก การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของนักเรียนจะได้รับความร่วมมือจากนักเรียนเป็นอย่างดี และปัญหาเรื่อง การจัดการเรียนการสอนก็จะลดน้อยลง ไม่มีวิธีการใด ๆ ในการแก้ปัญหาที่ครบถ้วนสมบูรณ์แบบ เพราะนักเรียนเป็นมนุษย์ที่มีอารมณ์ ความรู้สึก และความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งครูจะต้องคำนึงถึงใช้ความพยายาม และความอดทนในการแก้ปัญหาด้วยความเป็นมิตร และการจะปรับพฤติกรรมของนักเรียนในเรื่องใด ครูก็ควรจะต้องปรับพฤติกรรมของตนเองก่อน นอกจากนั้น การสอนเนื้อหาใหม่ควรเน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของเรื่องที่จะเรียน ความต่อเนื่องระหว่างประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ ด้านความรู้ใหม่ ที่เกิดขึ้นคือ การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนสามารถดูแลนักเรียนได้ ความคิดแบบยืดหยุ่น และ

รู้จักหยุดนิ่งเมื่อเหนื่อยล้า สามารถจัดการความเครียดที่เกิดขึ้นระหว่างการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้ การสร้างวินัยเชิงบวกทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น การใช้กระบวนการกลุ่มเป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ได้ผลดีกับนักเรียนที่ต้องการการยอมรับจากเพื่อน และการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ครูต้องเป็นนักสังเกต

จากข้อมูลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิดใหม่ ความรู้ใหม่ของครูที่เป็นนักวิจัยปฏิบัติการ น่าจะเพียงพอสำหรับคุณครูที่จะใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการเลือกทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อนครุคนใดที่ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอยู่แล้ว ลองทำวิจัยตนเอง และดูว่าความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับท่านเหมือนกับที่เพื่อนครูที่เป็นนักวิจัยปฏิบัติการ ตามโครงการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ที่นำไปสู่คุณลักษณะของผู้เรียนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ทำวิจัยไว้หรือไม่
